

# Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт

## Информация

**Откриване / Приключване:** 27.09.2017 г. - 11.10.2017 г. Неактивна

**Номер на консултация:** #2934-K

**Област на политика:** Транспорт

**Тип консултация:** ---

---

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт предвижда следните групи промени:

1. промяна на разпоредби от закона във връзка с получено мотивирано становище и допълнително официално уведомително писмо № С(2016) 2382 по процедура за нарушение № 2013/2076 по описа на Европейската комисия във връзка с неправилното транспониране и прилагане на Директива 2004/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно безопасността на железопътния транспорт в Общността и за изменение на Директива 95/18/ЕО на Съвета относно лицензирането на железопътните предприятия и Директива 2001/14/ЕО относно разпределяне на капацитета на железопътната инфраструктура и събиране на такси за ползване на железопътната инфраструктура и за сертифициране за безопасност (Директива относно безопасността на железопътния транспорт) (Директива 2004/49/ЕО);
2. във връзка с осъществяване на дейностите по дезинфекция на влизащите в страната подвижни железопътни състави се предлага прецизиране на дефиницията за „обслужващо съоръжение“ и промяна в Закона за ветеринарномедицинската дейност, където тази дейност е регламентирана;
3. регламентиране на начина на предоставяне на имущество – държавна собственост, за управление на Национална компания „Железопътна инфраструктура“.

На **първо място** се предлагат изменения в Глава шеста „б“ „Безопасност и разследване“, Раздел II „Разследване на железопътни произшествия и инциденти“, в Глава седма „Контрол“ и в Глава осма „Административнонаказателни разпоредби“ на Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ), с които се цели отстраняване на констатираните несъответствия от Европейската комисия, прекратяване на наказателната процедура и привеждане на законодателството ни в съответствие с правото на Европейския съюз.

В чл. 115и, ал. 3 от Закона за железопътния транспорт се посочва, че разследването на железопътни произшествия и инциденти се извършва от специализирано звено за разследване на железопътни произшествия и инциденти в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ в зависимост от тежестта на произшествието. Предложените промени с § 2 (относно чл. 115и от ЗЖТ) и § 4 (относно чл. 115л от ЗЖТ) от законопроекта са свързани с това, че задълженията за разследване на произшествия и инциденти, изпълнявани до сега от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (национален орган за безопасност) се възлагат на управителя на железопътна инфраструктура и железопътните предприятия в съответствие с изискванията на Директива 2004/49/ЕО относно основните елементи на Системите за управление на безопасността на управителя на инфраструктурата железопътните предприятия (Приложение III, т. 2, б. „з“ от Директива 2004/49/ЕО).

В допълнителното официално уведомително писмо № С(2016) 2382 Европейската комисия обръща внимание, че с Директива 2004/49/ЕО се разпределят роли и отговорности за безопасността за различните заинтересовани страни от железопътния сектор и следва те да не се припокриват или да си противоречат една с друга. Националните органи по безопасността са създадени с цел регулиране и упражняване на надзор върху безопасността на железопътния транспорт, а разследващите органи са създадени за разследване на тежки произшествия с цел предотвратяването им и подобрене на безопасността в железопътния транспорт. Останалите заинтересовани страни – железопътните предприятия и управителя на инфраструктурата, в рамките на своите системи за управление на безопасността, следва да разследват произшествията, инцидентите и ситуациите, близки до инциденти, в които са участници. Задачите на националния орган по безопасността са изброени в член 16, параграф 2 от Директива 2004/49/ЕО и се състоят в издаване на сертификат за безопасност на железопътните предприятия и удостоверение за безопасност на управителя на инфраструктурата, упражняването на надзор и мониторинг на системите за управление на безопасността, спазване изискванията за оперативна съвместимост, както и издаването на разрешение за въвеждане в експлоатация на подвижния състав, структурните подсистеми на железопътната система, издаване на сертификат на структурите, отговорни за поддръжката на возилата и надзор на дейността им след издаване на сертификата. Разследването на произшествия не е сред задачите на органа по безопасността, изброени в тази разпоредба. Във връзка с изложеното, Комисията счита, че в българското законодателство се създава потенциален риск и ограничаване на правомощията за надзор на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ като национален орган за безопасност в железопътния транспорт. Създаденото противоречие на разпоредбите от Закона за железопътния транспорт с разпоредбите на Директива 2004/49 се предлага да бъде преодоляно чрез направените с § 2 и § 4 от законопроекта изменения.

Във връзка с отпадане на разследващите функции на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ с § 5 от законопроекта се прави и прецизиране на

разпоредбата на чл. 115м, ал. 3 от ЗЖТ.

Също така, с направените промени с § 3 (относно чл. 115к, ал. 7) и с § 4 (относно чл. 115л) от законопроекта се разграничават задълженията на отделните заинтересовани страни и се транспонира разписаното в приложение Ш, параграф 2, буква „з“ от Директива 2004/49/ЕО изискване основните елементи на системите за управление на безопасността на железопътните предприятия и управителите на инфраструктури да включват процедури, които да гарантират, че произшествията, инцидентите, ситуациите, близки до инциденти и другите опасни събития се докладват, разследват, анализират и се вземат необходимите превантивни мерки.

С § 6 (относно чл. 116, ал. 2 от ЗЖТ) и § 7 (относно чл. 117, ал. 2, т. 2 от ЗЖТ) се цели включване към контролната дейност, упражнявана от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ и на контрол, свързан с разследванията на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти, от управителя на железопътната инфраструктура и железопътните предприятия.

С § 8 (относно чл. 128 от ЗЖТ) се предлага създаване на правно основание за налагането на санкции при неизпълнение на задълженията от железопътните предприятия и управителя на инфраструктурата за разследване на произшествия, инциденти и ситуации, близки до инциденти.

**Втората група** промени са свързани с осъществяване на дейностите по дезинфекция на влизащите в страната подвижни железопътни състави, като се предлага прецизиране на дефиницията за „обслужващо съоръжение“ и промяна в Закона за ветеринарномедицинската дейност, където тази дейност е регламентирана.

С § 9 се предвижда промяна в разпоредбата на т. 48 от § 1 от Допълнителните разпоредби, съдържаща легална дефиниция на термина „обслужващо съоръжение“. Съгласно разпоредбата на т. 48 „обслужващо съоръжение“ е инсталацията, включително теренът, сградата и оборудването, която е специално изградена цялостно или частично, така че да позволява предоставянето на железопътните предприятия на една или повече от изброените в т. 48 услуги. С предлаганото допълнение се цели към услугите, регламентирани в б. „а“ от т. 48, а именно: осигуряване на достъп, включително достъп до релсов път, до обслужващите съоръжения, когато съществуват такива, и до услугите, предоставяни в тези съоръжения, да се добави още едно съоръжение за предоставяне на специфични услуги – съоръжение за дезинфекция, като се допълни подточка „ее“.

Определението за „обслужващо съоръжение“ е въведено в закона в съответствие с разпоредбите на Приложение II „Услуги, предоставяни на железопътните предприятия“ от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година за създаване на единно европейско железопътно пространство (ОВ, L 343, стр. 32, 14.12.2012 г.). В директивата услугите,

предоставяни на железопътните предприятия, и съоръженията, са изброени неизчерпателно. С предлаганото допълване на законовото определение в Закона за железопътния транспорт със съоръженията за дезинфекция се цели постигането на законова регламентация на специфичната железопътна дейност, извършвана от управителя на железопътната инфраструктура или от железопътните предприятия.

Понастоящем дезинфекцията на превозни средства е регламентирана в Закона за ветеринарномедицинската дейност, където е дадена общата правна уредба на дейността за дезинфекция на превозни средства, влизащи в страната при обявена епизоотична обстановка. Дейността за дезинфекция на подвижни железопътни състави обаче изисква специфични съоръжения, които се разполагат на железния път. Към настоящия момент такива съоръжения се експлоатират и управляват от управителя на железопътната инфраструктура и от железопътните предприятия. Това изисква да бъде допълнен и Закона за ветеринарномедицинската дейност, като се предлага на законово ниво да бъдат регламентирани субектите, които да имат право да извършват дейността по дезинфекция на подвижните железопътни състави. С § 11 от законопроекта се предлага да се измени чл. 190 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, където да се създаде специфичната уредба по отношение на дезинфекцията на влизащите в страната подвижни железопътни състави. В чл. 190, ал. 1 и 2 е посочено, че влизащите в страната превозни средства подлежат на профилактична дезинфекция и дезинсекция на граничния контролно-пропускателен пункт (ГКПП) при обявена епизоотична обстановка, като дезинфекцията на превозните средства се извършва по схема, утвърдена от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). С § 11, т. 2 от законопроекта се предлага в чл. 190 да се създаде ал. 3, където да се регламентира, че дезинфекцията и дезинсекцията на влизащите в страната подвижни железопътни състави ще се извършва на ГКПП срещу заплащане на цена за услугата, в обслужващи съоръжения по смисъла на § 1, т. 48, б. „а“, подт. „ее“ от Допълнителните разпоредби на Закона за железопътния транспорт, собствени или управлявани от управител на железопътната инфраструктура, от железопътно предприятие или от други физически или юридически лица, като се запазва изискването дезинфекцията да се извършва по схема, утвърдена от изпълнителния директор на БАБХ. Законовата разпоредба предвижда възможността обслужващите съоръжения да могат да бъдат собствени или управлявани както от управител на железопътната инфраструктура или от железопътно предприятие, така и от други физически или юридически лица. Тази разпоредба е съобразена с дефиницията за оператор на обслужващо съоръжение, посочена в чл. 3, т. 12 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година за създаване на единно европейско железопътно пространство. Съгласно цитираната разпоредба от директивата оператор на обслужващо съоръжение може да бъде всяко публично или частно образувание, което отговаря за управлението на едно или повече обслужващи съоръжения или за предоставянето на железопътните предприятия на една или повече услуги, посочени в точки 2—4 от приложение II от директивата.

С § 11, т. 2 от законопроекта се предлага и допълването на чл. 190 от Закона за ветеринарномедицинската дейност с ал. 4, където да се уредят правилата за формиране на цената за предоставянето на услугата по дезинфекция. Предвижда се цената на услугата по ал. 3 на чл. 190 да се определя от оператора на обслужващото съоръжение, който е длъжен да спазва специфичните изисквания за ценообразуване, посочени в чл. 31 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година за създаване на единно европейско железопътно пространство. В чл. 31 от директивата са предвидени принципите за определяне на тези цени. Съгласно чл. 31, пар. 1 от директивата цените за ползване на обслужващите съоръжения се заплащат на оператора на обслужващото съоръжение и се използват за финансиране на дейността му. В чл. 31, пар. 7 от директивата е посочено, че цената за релсовия достъп в рамките на обслужващите съоръжения и предоставянето на услуги в тези съоръжения, не трябва да надхвърля разходите за извършването им заедно с разумна печалба.

С § 11, т. 1 от законопроекта се предвижда изменение в чл. 12, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност с оглед необходимостта от актуализиране на разпоредбата. В разпоредбата е уредено, че ветеринарномедицинската дейност в Министерството на вътрешните работи и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията се осъществява от ведомствени ветеринарномедицински звена в съответствие със закона. С предлаганата промяна в текста се цели заличаване на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и неговите ведомствени ветеринарномедицински звена, тъй като текстът е остарял и понастоящем в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията не съществуват ведомствени ветеринарномедицински звена.

**Третата група** промени са свързани с реализацията на проекти за изграждане и/или разширение на обществената транспортна инфраструктура. С § 1 се предлага в чл. 9, ал. 4 от Закона за железопътния транспорт да се създаде изречение второ, с което да се прецизира начинът на предоставяне на имущество – държавна собственост, за управление на Национална компания „Железопътна инфраструктура“. Аналогична регламентация съществува в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВППРБ), която е пример за добро и практично законодателно решение. Съгласно чл. 115л, ал. 2 от ЗМПВВППРБ държавата предоставя на Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ имущество – публична и частна държавна собственост, определено с решение на Министерския съвет, за изпълнение на предмета му на дейност. Подходът на законодателя в ЗМПВВППРБ е съобразен с чл. 106 от Конституцията по отношение на организацията на стопанисването на държавното имущество от страна на Министерския съвет и е напълно целесъобразен, тъй като е правилна правна практика държавно имущество да се предоставя на публичния търговец – държавно предприятие от този висш орган на изпълнителната власт. Министерският съвет е компетентен да вземе решение за внасяне на непарични вноски в търговски дружества с държавно имущество, съгласно Закона за държавната собственост. В случая с Национална

компания „Железопътна инфраструктура“, най-често предоставяното имущество са имоти, необходими за изграждането на железопътна инфраструктура – публична държавна собственост за осъществяването на важни инфраструктурни проекти, включително финансирани със средства от Европейския съюз. Предоставянето на важни публични активи на предприятието от Министерския съвет е в съответствие с правомощието на Министерския съвет да преценява дали един имот има характера на имот – публична държавна собственост. Предлагащата уредба ще допринесе за по-добрата координация и съгласуваност между ведомствата при предоставянето на държавни имоти на публичните търговци.

Съгласно изразената официална позиция, българската страна се е ангажирала проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт да бъде одобрен от Министерския съвет и приет от Народното събрание до средата на месец октомври 2016 г. Предвид изтичането на посочения срок, е необходимо спешно приемане на предложените промени. В тази връзка и на основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за публикуване на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията на законопроекта, заедно с мотивите и предварителната оценка на въздействието, в който заинтересованите лица могат да изразят становищата си, е определен на 14 дни.

**Лице за контакт:**

Маргаритка Французова

Директор на дирекция „Регулиране“

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“

Тел.: 02 9409 515

E-mail: [mfrantsuzova@mtitc.government.bg](mailto:mfrantsuzova@mtitc.government.bg)

### Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

### Документи

**Пакет основни документи:**

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 19.04.2021](#)

[Становище и предварителна оценка на въздействието към Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 27.09.2017](#)

[Мотиви към Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 27.09.2017](#)

[Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за железопътния транспорт - вер. 1.0 | 27.09.2017](#)

---

**Консултационен документ:**

---

**Справка становища:**

---

**Коментари**

**История**

**Начало на обществената консултация - 27.09.2017**

**Приключване на консултацията - 11.10.2017**

**Справка за получените предложения**

Справка или съобщение.

**Окончателен акт на Министерския съвет**

---